

Afløsningssum paa 9,000 Kr. til Fru Keller, som staar i Bikuben, og som passende kunde anvendes til Indløsning af et af Laanene. Derpaa henleder jeg den ærede Kultusministers Opmærksomhed. Hvis Ministeren havde været til Stede, havde jeg haft nogle yderligere Bemærkninger at gøre, men da han ikke er her, og da vi altsaa ikke kunne komme til Klarhed i Løbet af Diskussionen om, hvorledes han opfatter sin Stilling til de af Statsrevisionen berørte Punkter, skal jeg nøjes med blot i Almindelighed at give Statsrevisorerne Udvalgets Tilslutning.

Jeg skal saa gaa over til det sidste Punkt i Betænkningen, Spørgsmaalet om de provisorisk brugte 520,000 Kr. Det høje Ting vil erindre, at det første, man hørte til denne Sag, var, at en Minister i en Sporvogn havde plapret ud med, at nu havde man besluttet at tage et Beløb til Indkøb af Ammunition og anden Anvendelse uden Rigsdagens Samtykke. Rygterne derom svirrede nok i Løbet af Sommeren, men det var umuligt at tro, at det kunde forholde sig saaledes, at man saa kort efter at være kommen ud af Kampen om provisorisk forbrugte Beløb, nu atter skulde styrtes ind i de selv samme Forhold. Der var saa meget mindre Grund til at tro det, som Ministeriet Høring, da det første Gang mødte her i Folketinget og blev anmodet om at fremlægge sit Program, svarede: Vi have intet Program, men ville dømmes efter vore Handlinger. — Det var det Svar, som den højtærede Konseilspræsident gav paa Forespørgselen her i Tinget om hans Program. Den første Handling, man derefter foretog sig, var en provisorisk Udgift til Rustninger. Det viste sig straks, da Rigsdagen var kommen ind, at Ministeren i Sporvognen virkelig havde fortalt Forholdene, som de vare, og der rejste sig da det Spørgsmaal, hvorfor har man ikke indkaldt Rigsdagen. Det viste sig, at de Herrer Høring og Tuxen, den daværende Konseilspræsident og Finansminister samt Krigsministeren den 4de Juni 1898 havde affattet en allerunderdanigst Forestilling, i hvilken de udbade sig Kongens Tilladelse til at benytte 500,000 Kr. ubevilgede Penge til at afhjælpe Manglerne ved Københavns Søbefæstning. Nødvendigheden af denne usædvanlige eller i alt Fald uheldige Vej var ikke indlysende den Gang, og den er ikke bleven det senere. Der var den Gang Opfordring nok til at sammenkalde Rigsdagen. Det blev forleden Dag udtalt, at Jernbanekommissionen maatte vente paa

at blive organiseret indtil Efteraaret, fordi man ikke havde indkaldt Rigsdagen. Der var ogsaa andre Lovforslag, der vare stærkt brændende i det Øjeblik, og som Ministeriet Reedtz-Thotts Efterfølger jo neppe kunde have glemst, som paa denne Tid gjorde det ønskeligt, at Rigsdagen blev indkaldt efter Valgene. Endelig var der Hensynet til, at Rigsdagen kunde komme til at konstituere sig. Der var derfor Hensyn nok, der kunde gøre det berettiget at sammenkalde Rigsdagen og tale med den om Nødvendigheden af disse Beløb. Men den Udvej valgte man ikke. Man kan gennemsøge alt, hvad der fremkom i denne Sag i Landstinget og Folketinget, i Erklæringer og Udvalgsbetænkninger, og saa vil det være umuligt at finde mere end to Argumenter for Ministeriet til ikke at sammenkalde Rigsdagen. Det første var det, at der ingen Tid var dertil, og det andet, at man derved vilde henlede Udlandets Opmærksomhed paa, at Søbefæstningen led af visse Mangler. Med Hensyn til det første Argument, at man ikke havde Tid til at sammenkalde Rigsdagen, forholdt det sig saaledes. Ministeriet blev skræmt, efter hvad det selv har erklæret, af en Tale, som blev holdt af den engelske Minister Chamberlain. Denne Tale blev holdt 14de Maj, og 4de Juni vedtog Statsraadet Beslutningen om at indgaa med den allerunderdanigste Forestilling. Fra 14de Maj til 4de Juni var der mer end rigelig Tid til at indkalde Rigsdagen. Det synes da ogsaa, som daværende Konseilspræsident Høring selv tillægger denne Grund ganske ringe Værdi; han opgav den i Løbet af Debatten. Han havde selv et overordentlig levende Indtryk af, at dette Standpunkt var fuldstændig uholdbart. Des mere betonedes han den anden Grund, nemlig Frygten for, at man derved vilde henlede Udlandets Opmærksomhed paa Manglerne ved Søbefæstningen. Hertil hentyder Ministeren allerede i den allerunderdanigste Forestilling, hvor der staar: Det vilde være betænkeligt at indkalde Rigsdagen, thi under dennes offentlige Forhandlinger vilde det ikke kunne undgaa, at blotte Søbefæstningens Mangler ogsaa over for Udlandet. Ministeren gentog det her i Tinget; det findes i Rigsdagstidende 1898—99, Sp. 405: Vi kunne ikke sammenkalde Rigsdagen „uden at blotte de Mangler, der den Gang vare ved vor Søbefæstning, noget, der ikke paa nogen Maade maatte ske“. Og paa næste Spalte, 406, kommer han tilbage dertil, og saa glad er han derved, at han gentager sig saa at sige ordret: